

Η υπέρβαση του θανάτου στη μοναχική ζωή (Μέρος 2ο)

/ [Πεμπτουσία](#)

Ο Σταυροαναστάσιμος αυτός χαρακτήρας της ζωής είναι απλωμένος παντού.

Κάθε μια παρηγοριά και χάρη δίδεται στην 'Ορθοδοξία και το μοναχισμό της διά του θανάτου.

Παρηγοριά είναι το ξεπέρασμα του θανάτου, σε κάθε μορφή ζωής.

Αυτό μπορούμε να το δούμε και στις μεγάλες μοναχικές ακολουθίες, στις νηστείες, στην όλη τακτική της ασκητικής. Είναι σκληρά τα 'Ορθόδοξα; Είναι αυστηρά; Ξεπερνούν την αντοχή του ανθρώπου; Έτσι φαίνονται απ' έξω. Έτσι είναι εν μέρει και στην ουσία τους. («Μοναχός εστί βία φύσεως» λέει ο Άγιος Ιωάννης της Κλίμακος). Μόνο που δεν είναι ποτέ ανέλπιστα, όσο σκληρά και αν φαίνονται. Δεν είναι ποτέ πνιγηρά και αφύσικα, όσο σκοτεινά και αν παρουσιάζονται.

Πηγή: <http://i-n-ag-nektariou-patron.blogspot.gr/>

Γιατί στο τέλος μέσα από τον πολύ κόπο, την άσκηση, την αγρυπνία, που ξεπερνά, συχνά, την ανθρώπινη αντοχή, πετάγεται ένα βλαστάρι, καινούργιο, άφθαρτο, αμάραντο, που δίνει καρπό εκατονταπλασίονα. Και τότε μακαρίζεις τους κόπους και τους πόνους. Τα θυσιάζεις όλα. Γιατί τούτη η χαρά που ανέτειλε, είναι φως του μέλλοντος αιώνος, που φωτίζει χαρούμενα και ζωοποιεί τα παρόντα και τα μέλλοντα. Έτσι αυθόρμητα ζητάς στη συνέπεια τα πιο σκληρά, τα πιο σκοτεινά, τα πιο μόνα για να προχωρήσ στα ακαται-σχύντως παρήγορα, αδύτως φωτεινά, και συμφιλιούνται τον άνθρωπο με όλους και με όλα.

Φτάνουν στο τέλος οι αληθινοί μοναχοί να δέχονται ευγνώμονα και ευχάριστα τη θλίψη και τον πόνο, η την περιφρόνηση και τον εξευτελισμό των ανθρώπων, γιατί έτσι ελευθερώνονται, από τις απατηλές παρηγοριές τούτου του κόσμου, και γίνονται κοινωνοί της αιωνίουδόξης του Κυρίου από σήμερα.

Ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος μας λέει: «Ελογάριαζα για το ουδέν τους πειρασμούς και τας θλίψεις όπου μου ήρχοντο αποβλέποντας όχι εις την μέλλουσαν άλλα εις την παρούσαν δόξαν του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού».

Είναι χαρακτηριστικό το εξής γεγονός: Στο μοναστήρι μας έρχεται κάθε τόσο ένας γέρος ασκητής και ζητά λίγη βοήθεια. Μ' αυτά που παίρνει τρέφεται εκείνος και βοηθεί και άλλους πιο γέρους απ' αυτόν.

Μια μέρα, που ήλθε για την συνηθισμένη του επίσκεψη, είπε σε κάποιο αδελφό του Μοναστηρίου: «Δεν πιστεύω να στενοχωριέστε που έρχομαι και ζητώ βοήθεια. Αν κάτι τέτοιο συμβαίνει, δεν πειράζει, μπορώ να μην έλθω άλλη φορά. Μη στενοχωριέστε, γιατί ο μοναχός είναι σαν ένας σκύλος. Αν του δώσης μια κλωτσιά, καλό του κάνεις, αν δεν του δώσης κλωτσιά αλλά του δώσης ένα κομμάτι ψωμί, κι' αυτό καλό είναι».

Ο Γέροντας αυτός παρ' όλον ότι έχει περάσει τα 75 του χρόνια, δεν έχει απαίτηση να τον σέβεται κανείς. Ο ίδιος θεωρεί τον εαυτό του σαν ένα σκύλο. Βάζει μετάνοια και ζητά ευλογία από όλους μοναχούς, δοκίμους και προσκυνητές.

Έχει όμως ντυθή με μια τέτοια ανέκφραστη χάρη, που γίνεται πανηγύρι χαράς κάθε φορά που θα έλθη στο Μοναστήρι. Όλοι, μοναχοί και προσκυνητές συγκεντρωνόμαστε γύρω του για να ακούσωμε τους λόγους της χάριτος που βγαίνουν από το στόμα του, για να φωτισθούμε από τη χαρά που εκπέμπει το πρόσωπο του, χωρίς εκείνος να το υποσιάζεται. Μοιάζει με τον Αββά που, ζήτηγε από το Θεό, να μην τον δοξάση επί της γης, και τόσο πολύ έλαμψε το πρόσωπό του, που δεν μπορούσε κανείς να το ατενίση κατάματα.

Σ' αυτούς τους ταπεινούς που λάμπουν από τη χάρη, νοιώθεις να ιερουργούνται ακατάπαυστα μέσα τους δυο αρετές: Το μυστήριο της μετανοίας και της αγάπης.

Δεν είναι οι μετανοήσαντες αλλά οι μετανοούντες.

Το «μετανοείτε» του Κυρίου δεν νοείται ως «μετανοήσατε» μια φορά, ούτε σημαίνει το να μετανοή κανείς κάθε τόσο (ίσως απ' εκεί θα αρχίση), αλλά το να γίνη η ζωή του μια μετάνοια. Να υπάρχη μια παντοτεινή στάση μετανοίας και συντριβής μέσα του. Να μη μιλά κανείς, να μη σκέπτεται, να μη κάνη τίποτε έξω από το κλίμα και το ήθος της συντριβής. Αυτή να διαποτίζει την ύπαρξή του.

Κάθε στιγμή να λειτουργή το μυστήριο της μετανοίας, της συντριβής, και ανορθώσεως από την άλλη Δύναμη. Κάθε στιγμή όντας πεσμένος να νοιώθης ότι σηκώνεσαι από Αυτόν, νοιώθης ότι είσαι πτώση και Αυτός είναι Ανάσταση. Είσαι μη ων και Αυτός είναι ο Ων. Και από το άμετρο Του έλεος σε έφερε στο είναι, παραπεσόντα σε ανέστησε και σε ανιστά ακατάπαυστα.

Έτσι με το να ωριμάση το πνεύμα της μετανοίας μέσα μας, οδηγούμαστε στο

«Πάντοτε την νέκρωσιν του Κυρίου Ιησού εν τω σώματι περιφέροντες, ίνα και η ζωή του 'Ιησού εν τω σώματι, ημών φανερωθή» (Β' Κοριν. 4, 10).

Βρίσκονται στη Μεγάλη Παρασκευή και στην Κυριακή του Πάσχα συγχρόνως. Ζουν τη «ζωηφόρο νέκρωση», το «χαροποιόν πένθος» ακατάπαυστα.

Το ίδιο -όπως στη μετάνοια- είναι ευαίσθητοι στο μυστήριο της αγάπης. Βλέπουν και εδώ πάλι το δρόμο της θυσίας, που οδηγεί αμέσως και σίγουρα στην αιώνια ζωή. Κανείς κόπος που προσφέρεται από αγάπη στο Θεό δεν πάει χαμένος. Και ο, τι προσφέρεται, χάνεται, δοσμένο από αγάπη στον αδελφό, αυτό σώζεται, ευρίσκεται ανέπαφο και αυξημένο εις ζωήν αιώνιον.

Ο άλλος δεν είναι απλώς απαραίτητος σύντροφος της ζωής μας, μα αναπόσπαστο στοιχείο της πνευματικής μας αυτοσυνειδησίας. Μόνο χαμένος για το Θεό και τον άλλο (τον αδελφό) ο άνθρωπος μπορεί να βρη τον εαυτό του στις αληθινές του διαστάσεις. «Ός αν απολέση, ούτος ευρήσει». Μόνον έτσι ανορθώνεται μέσα του το θεανθρώπινο και απεριόριστο μεγαλείο του ανθρώπου. Μόνο τότε νοιώθει κανείς πως οι βάσεις που στηρίζεται ο άνθρωπος δεν σαλεύουν ποτέ. Οι βάσεις είναι ο θάνατος, ο αφανισμός. Η δε ανθρωπολογική πραγματικότητα, μέσα στην οποία ζη στη συνέχεια ο καινός άνθρωπος, είναι η χάρη που αγκαλιάζει τα πάντα.

Ο μισθός, που δεν θα χαθή για το ποτήρι νερού που προσφέρεται στον αδελφό, είναι η νέα Τριαδική συνείδηση του ανθρώπου» που ανατέλλει μέσα του: Ο άλλος δεν είναι το σύνορο που ορίζει τον ατομικό εαυτό μας, που κλείνει το χώρο μας η απλώς κολακεύει την αυταρέσκειά μας. Δεν είναι το σάβανο που τυλίγει τη νεκρωμένη μόνωσή μας. Δεν «είναι η κόλαση». Ο άλλος είναι οικεία χώρα ζωής, ο πιο ακριβός και αμετάθετος εαυτός μας, που μας χαρίζει -δια της προσφοράς μας σ' αυτόν- την έννοια και την πραγματικότητα της αιώνιας ζωής, που ήδη άρχισε: «Ημείς οίδαμεν ότι μεταβεβήκαμεν εκ του θανάτου εις την ζωήν, ότι αγαπώμεν τους αδελφούς» (Ιωάν. α' 3, 14).

Πλησιάζοντας ένα ώριμο μοναχό δεν βρίσκεις κάτι το υπεράνθρωπο, που παραξενεύει και δημιουργεί ίλιγγο, αλλά κάτι το βαθειά ανθρώπινο, ταπεινό, που φέρνει γαλήνη και παρηγοριά. Μ' όλη τους την άσκηση και αναχώρηση δεν απομακρύνθηκαν από τον άνθρωπο, επέστρεψαν σ' αυτόν. Αγκάλιασαν όλους τους ανθρώπους και τους πόνους τους. 'Έγιναν αληθινοί άνθρωποι.

Και η πρόοδος η μοναχική δεν εξαρτάται από το πόσο νήστεψε ή κακουχήθηκε ο μοναχός, αλλά από το πόσο, με όλη την άσκησή του, έγινε κοινωνός της χάριτος του Παρακλήτου, αναπαύθηκε ο ίδιος και είναι ανάπαυση και για τον αδελφό του τον άνθρωπο.

Στους μοναχούς μιας συνοδείας μπήκε ο λογισμός ότι ξεπερνούν στην αρετή τους άλλους μοναχούς, επειδή κάνανε πιο πολλές νηστείες και μακρές ακολουθίες.

Γι' αυτό το θέμα ένας παλιός Γέροντας είπεν:

«Μη μου λέτε πόσο νηστεύουν ή πόσες ώρες κρατά η ακολουθία τους. Άλλο πράγμα μ' ενδιαφέρει. Μπορεί ένας απ' αυτούς και ο πιο προχωρημένος να καταλάβει το σημερινό κουρασμένο άνθρωπο, να παρηγορήσει τον πονεμένο; Μπορεί να ελευθερώσει το μπλεγμένο στις μεθοδείες του διαβόλου; Αν αυτό κάμη, αν μπορέσει και ανάπαυση τον αδελφό του και τον κάμη να αγαπήσει τη ζωή, να χαρή και να ευγνωμονήσει το Θεό, αυτό θα δείξει ότι ο μοναχός αυτός προχώρησε πνευματικά»).

Αυτή η θέση του Αγιορείτη Γέροντα είναι χαρακτηριστική. Δείχνει πόσο ο μοναχισμός είναι φιλόανθρωπος. Μετρά τα πάντα με το μέτρο της αγάπης, της καθολικής σωτηρίας των πάντων, όχι της φανταστικής τακτοποιήσεως του καθενός χωριστά.

[Συνεχίζεται]